

Nota van antwoord bij Natura 2000-plan

Noorbeemden & Hoogbos (161)

Beantwoording inspraakreacties op Ontwerp Natura 2000-plan (februari 2020)

december 2020

www.limburg.nl

Colofon

Deze nota van antwoord is een uitgave van Gedeputeerde Staten van de Provincie Limburg.

Provincie Limburg

Postbus 5700

6202 MA Maastricht

T: +31 43 389 99 99

W: www.limburg.nl

Nota van Antwoord Natura 2000-plan Noorbeemden & Hoogbos

**Nota van antwoord bij
Natura 2000-plan
Noorbeemden & Hoogbos (161)**

**Beantwoording inspraakreacties op
Ontwerp Natura 2000-plan (februari 2020)**

provincie limburg

Inhoud

Deel A: Inleiding	3
Deel B: Inspraakreacties op ontwerp Natura 2000-plan Noorbeemden & Hoogbos ...	5
Deel C: Bestuurlijke reactie op ontwerp Natura 2000-plan Noorbeemden & Hoogbos	28
Deel D: Ambtelijke wijzigingen.....	32
Deel E: Overzicht inspraak- en bestuurlijke reacties.....	33

Deel A: Inleiding

In deze nota van antwoord beantwoordt het college van Gedeputeerde Staten van Limburg, het bevoegd gezag voor het Natura 2000-gebied Noorbeemden & Hoogbos, de zienswijzen (inspraakreacties) op het ontwerp Natura 2000-plan Noorbeemden & Hoogbos. Het ontwerp Natura 2000-plan beschrijft om welke bijzondere natuurdoelen het in dit Natura 2000-gebied gaat en met welke maatregelen deze doelen behouden verbeterd of – binnen de gebiedsbegrenzing - uitgebreid kunnen worden.

Het bevoegd gezag heeft het ontwerp Natura 2000-plan conform de Wet Natuurbescherming (WNB) en art. 3.4 de Algemene wet bestuursrecht (Awb), ter inspraak aangeboden om kennis te kunnen nemen van reacties en ideeën naar aanleiding van de voorstellen die in het Natura 2000-plan staan. De ingekomen reacties zijn in deze nota van antwoord beantwoord. In dit document is de argumentatie terug te lezen waarom zienswijzen wel of niet tot aanpassing van het ontwerp van het Natura 2000-plan Noorbeemden & Hoogbos hebben geleid.

Proces

De inspraakprocedure is aangekondigd met een kennisgeving op www.overheid.nl en van 17 februari 2020 tot en met 29 maart 2020 was het mogelijk om een zienswijze in te dienen op het ontwerp Natura 2000-plan Noorbeemden & Hoogbos. In deze periode konden belanghebbenden schriftelijk, via internet of mondeling reageren op de plannen.

Inspraak

De provincie Limburg ontving op de aangeboden stukken in totaal inspraakreacties van 3 insprekers. Dit betrof 2 reacties van belangenorganisaties en 1 individueel belanghebbende.

De Vereniging Natuurmonumenten, Waterschap Limburg en de gemeente Eijsden-Margraten hebben gereageerd op de aan hen gezonden brief met het verzoek om op grond van artikel 2.3 lid 3 van de Wet Natuurbescherming (WNB) in te stemmen met de uitvoering van de planmaatregelen.

Vervolgprocedure

Na verwerking van de resultaten van de inspraak en de bestuurlijke reacties over het ontwerp Natura 2000-plan stelt het bevoegd gezag, in casu Gedeputeerde Staten van de Provincie Limburg, het Natura 2000-plan Noorbeemden & Hoogbos definitief vast. Tegen dit vaststellingsbesluit is op onderdelen beroep mogelijk bij de Rechtbank.

Het Natura 2000-plan wordt in principe vastgesteld voor een periode van zes jaar. In die periode worden de ontwikkelingen in het gebied en de resultaten van de maatregelen gevolgd; indien nodig worden aanvullende bepalingen vastgelegd in een addendum, dat de vereiste procedures van de Algemene wet Bestuursrecht doorloopt. Aan het einde van de looptijd van het Natura 2000-plan volgt een

evaluatie die informatie levert voor het volgende Natura 2000-plan. Het Natura 2000-plan kan met maximaal zes jaar worden verlengd.

Leeswijzer

Bij het beantwoorden van de zienswijzen zijn in **deel B** van deze Nota van antwoord alle reacties behandeld, die gericht zijn op de inhoud van het Natura 2000-plan; elk onderdeel van de inspraakreactie is behandeld. De betreffende inspraakreacties zijn in de vorm van een vraag met **zwarte tekst** weergegeven, met daaronder in een *cursief blauw lettertype* de antwoorden van het bevoegd gezag. Na elke inspraakreactie en antwoord volgt een conclusie, deze is met een **vet lettertype** aangegeven. In deze Nota van antwoord zijn zienswijzen waar mogelijk geanonimiseerd verwoord. Bij eensluitende zienswijzen is verwezen naar een eerder geformuleerd antwoord.

In **deel C** van deze Nota van antwoord zijn voor de duidelijkheid de reacties van de betreffende bestuursorganen (gemeente Eijsden-Margraten, Waterschap Limburg en de Vereniging Natuurmonumenten) op het ontwerpplan weergegeven.

Deel D van de Nota van inspraak betreft de relevante ambtshalve en redactionele aanpassingen van de plantekst; dezen worden niet inhoudelijk toegelicht, tenzij van groot belang voor leesbaarheid of begrip van het plan en de rol ervan de samenleving.

Tenslotte in **deel E** van deze nota is een overzicht te vinden van de ingediende inspraak- en bestuurlijke reacties op het Natura 2000-plan Noorbeemden & Hoogbos.

Deel B: Inspraakreacties op ontwerp Natura 2000-plan Noorbeemden & Hoogbos

De inspraakreacties zijn gegroepeerd. De ingebrachte zienswijze(n) wordt eerst omschreven. Daaronder staat in een *cursief blauw lettertype* het antwoord vermeld. De conclusie bij inspraakreactie is met een *vet lettertype* na ieder antwoord aangegeven.

Indiener 1: Bedrijf 1

Vraag 1: Overeenkomst kwalitatieve verplichting tussen de provincie en Bedrijf 1 (hoofdstuk 5.1.2).

Tussen Bedrijf 1 en de Provincie is overeengekomen (zie email van Dhr. Bongers van 25-07-2019 en de subsidiebeschikking van aug. 2019 en de kwalitatieve verplichting) dat voor het Hoogbos gedeelte in eigendom van Bedrijf 1 het geadviseerde beheer van het rapport van de Bosgroep van juli 2019 wordt opgenomen in dit N2000 plan. Om verwarring m.b.t. uitleg van regels te voorkomen dient de letterlijke tekst van hoofdstuk 4 het advies hier opgenomen te worden. Als dit ongewenst of onmogelijk is dient hier een eenduidige verwijzing naar dit advies opgenomen te worden met de vaststelling dat dit advies voor het eigendom van Bedrijf 1 voorrang heeft bij de uitleg van de regelgeving aangaande de inrichting en het beheer van dit bos. Dit dient in toekomstige nieuwe 6 jaar geldige N2000 plannen ook gewaarborgd te worden.

Antwoord:

Detailniveau van deze overeenkomst is te groot voor het Natura 2000-plan. Wel wordt het advies van de Bosgroep voor deze overeenkomst toegevoegd als bijlage en wordt daar naar verwezen in hoofdstuk 5 bij de maatregelen.

Conclusie: Plantekst is gewijzigd.

Vraag 2: Differentiatie in monitoring (hoofdstuk 5.3).

Wie is beheerder van het gebied? Als dat Natuurmonumenten is, zal hier gedifferentieerd moeten worden voor het stuk in eigendom van Bedrijf 1. Daar dient alle monitoring, zoals in art 3b van de kwalitatieve verplichting overeengekomen, uitgevoerd te worden door de Provincie of anders door de Bosgroep Zuid. Bedrijf 1 heeft in het verleden slechte ervaringen opgedaan met Natuurmonumenten.

Vraag 3: Monitoring Bedrijf 1 (hoofdstuk 5.3)

Alle monitoring op het eigendom van Bedrijf 1 wordt zoals in art 3b van de kwalitatieve verplichting overeengekomen, uitgevoerd door de Provincie of anders door de Bosgroep Zuid. Bedrijf 1 heeft in het verleden slechte ervaringen opgedaan met Natuurmonumenten.

Vraag 5: Differentiatie in monitoring (hoofdstuk 5.3).

Alle monitoring op het eigendom van Bedrijf 1 wordt, zoals in art 3b van de kwalitatieve verplichting overeengekomen, uitgevoerd door de Provincie of anders

door de Bosgroep Zuid. Bedrijf 1 heeft in het verleden slechte ervaringen opgedaan met Natuurmonumenten.

Vraag 7: Differentiatie in monitoring (hoofdstuk 5.3)

Alle monitoring op het eigendom van Bedrijf 1 wordt, zoals in art 3b van de kwalitatieve verplichting overeengekomen, uitgevoerd door de Provincie of anders door de Bosgroep Zuid. Bedrijf 1 heeft in het verleden slechte ervaringen opgedaan met Natuurmonumenten.

Antwoord:

Kartering naar vegetatie en flora staat inderdaad dat Natuurmonumenten(VNM) daarvoor aan de lat staat. Dit is niet geheel juist en geldt alleen voor gronden in eigendom en beheer bij VNM. Tekst en tabel hierop aanpassen en toevoegen dat op terrein van Bedrijf 1 en in Hoogbos de karteringen worden uitgevoerd door de provincie.

Conclusie: Plantekst is gewijzigd

Vraag 4: Rol van de eigenaar (hoofdstuk 5.3).

Is de eigenaar ook terreinbeheerder? Graag duidelijk aangeven.

Antwoord:

Tekst in de tabel aanpassen terreineigenaar/terreinbeheerder

Conclusie: Plantekst is gewijzigd

Vraag 6: Broedvogels monitoring is niet van toepassing (hoofdstuk 5.3)

Broedvogels horen niet bij de habitatsorten van het gebied en dienen dus ook niet in het kader van Natura 2000 hier gemonitord te worden.

Antwoord:

De staat van instandhouding van een habitattype wordt onder meer ook bepaald door de aan- of afwezigheid van typische soorten zoals deze zijn opgenomen in het profieldocument van het habitattype. Hieronder vallen ook een aantal broedvogels. Het monitoren van broedvogels is dus wel degelijk van belang.

Conclusie: Plantekst is niet gewijzigd.

Vraag 8: Huidig gebruik monitoring natuur (hoofdstuk 7.5.1)

Hier dient gedifferentieerd te worden voor het stuk in eigendom van Bedrijf 1. Daar dient alle monitoring, zoals in art 3b van de kwalitatieve verplichting overeengekomen, uitgevoerd te worden door de Provincie of anders door de Bosgroep Zuid. Bedrijf 1 heeft in het verleden slechte ervaringen opgedaan met Natuurmonumenten. Tevens hier opnemen dat de eigenaar van het gemonitorde deel vooraf op de hoogte wordt gesteld van terreinbezoek voor monitoring.

Antwoord:

De monitoring geschiedt in samenspraak met de terreineigenaren/beheerder door de provincie.

Conclusie: Plantekst is gewijzigd.

Vraag 9: Huidig gebruik recreatie, toerisme en sport (hoofdstuk 7.5.3)

Georganiseerde wandeltochten en excursies van meer dan 30 personen zijn verboden tenzij de terreineigenaar een schriftelijke toestemming heeft gegeven.

Antwoord:

Excursies van meer als 30 personen zijn niet vrijgesteld van WNb-vergunningplicht en vinden plaats onder leiding of verantwoordelijkheid van de terreinbeheerder van het betreffende gebied.

Conclusie: Plantekst is niet gewijzigd.

Vraag 10: Categorie indeling bemesten en beweiden (hoofdstuk 7.5)

Bemesten en beweiden is nog niet getoetst (zie § 7.5.) en dient dus hier niet onder de vergunningsplicht opgenomen te worden. Dit zal in het addendum op dit N2000-plan vastgelegd worden.

Antwoord:

De provincies hebben in april 2020 gezamenlijk beleid vastgesteld waaruit blijkt dat voor beweiden geen separate WNb-vergunning vereist is; deze vergunning maakt (in de meeste gevallen) al deel uit van de vergunning voor het houden van de dieren (stalvergunning). In hoofdstuk 7.5.2 zal dit niet-vergunning plichtig zijn worden vermeld.

Op basis van het tussenadvies van de commissie Remkes (december 2019) en de aansluitende beleidsafspraken op Rijks- en provinciaal niveau is voor de activiteit bemesten door de 12 provincies een landelijke aanpak ontwikkeld. Pas als de interprovinciale werkwijze via jurisprudentie over concrete casussen door de Raad van State is getoetst, zal een vrijstellingsregeling met bijbehorende voorwaarden kunnen worden vastgelegd voor de effecten van deze activiteit via de lucht op de relevante instandhoudingsdoelstellingen. Zodra er duidelijkheid is, zal worden afgewogen of dit wordt vastgelegd via een addendum op voorliggend Natura2000-plan, met inbegrip van inspraak- en beroepsprocedure, dan wel dat dat via een andere procedure plaatsvindt (Omgevingsverordening). In hoofdstuk 7.5 van het Natura 2000-plan zal dit worden verwoord.

Noorbeemden: Omdat bemesten via de uitspoeling naar het grondwater, in de vorm van nitraat, ook een nadelige invloed uitoefent op bepaalde habitattypen, zal de provincie met het oog op Natura 2000 te zijner tijd in aanvulling op de landelijke regels met betrekking tot de emissies naar de lucht, beleidsregels moeten stellen om die invloed weg te nemen. De wijze van reguleren is zeer afhankelijk van specifieke lokale omstandigheden (hydrologie, bodemopbouw, bemestingshistorie, vormen van grondgebruik). Het is nog niet duidelijk of dit in de Omgevings-

verordening of via een aantal specifieke Natura 2000-plannen zal worden gereguleerd.

Conclusie: Plantekst is gewijzigd.

Indiener 2: De Vereniging van Natuurmonumenten

Vraag 1: Communicatie, onduidelijkheid verantwoordelijkheid.

Ons zorgen maken over de communicatie aangaande N2000 waarden en de noodzakelijke maatregelen.

Antwoord

De eerste verantwoordelijkheid voor communicatie ligt bij de provincie. Zij probeert dit samen met de terreinbeheerders nader uit te werken en invulling aan te geven. In hoofdstuk 5.2 communicatie is nader in de tekst verwerkt wiens verantwoordelijkheid dit is.

Conclusie: Plantekst is gewijzigd.

Vraag 2: Maatregelen summier uitgewerkt.

Ook de uitwerking van de maatregelen blijkt in dit beheerplan erg summier. Het is niet duidelijk wie welke verantwoordelijkheid krijgt toegewezen en hoe dwingend, welke termijnen van toepassingen er zijn en hoe de geldelijke middelen toegekend worden. Bescherming en beheer van N2000 waarden is een taak van ieder in de maatschappij en dat moet zwaarder onderkend worden.

Antwoord

Een dergelijk detailniveau wordt in het Natura 2000-plan niet nagestreefd en is ook niet altijd al mogelijk. De provincie kiest ervoor om na vaststelling van het Natura 2000-plan afspraken te maken met de relevante partijen over de uit te voeren maatregelen met onder meer de partnercontracten.

Conclusie: Plantekst is niet gewijzigd.

Vraag 3: Actualisatie Stikstofcrisis.

In dit ontwerp beheerplan heeft geen actualisatie plaatsgevonden naar aanleiding van de stikstofcrisis, noch lezen we terug hoe dit verder in de toekomst geïmplementeerd en geformaliseerd gaat worden. Verkennende gesprekken inzake aanvullende N2000 maatregelen worden gevoerd en gepland (voor zover mogelijk gezien de Coronacrisis). Echter de manier waarop ze geformaliseerd gaan worden lezen we nergens terug, niet in het ontwerp beheerplan noch in het begeleidend schrijven. Landelijk gezien worden de aanvullende maatregelen meestal in de actualisatieronde van de vastgestelde beheerplannen verwerkt.

Antwoord

Naar aanleiding van uw inspraakreactie hebben wij in par. 2.4 van het planrapport een toelichting toegevoegd op de onderlinge verhouding tussen Natura 2000-plan en andere provinciale plannen, waaronder ook de stikstofaanpak.

Let wel, de stikstof-aanpak is 'work-in-progress' en kan dus in latere fasen anders uitpakken dan hier is verwoord; in de landelijke instrumentenontwikkeling voor de regeling van het natuurherstel en de economische ontwikkelkansen is veel in beweging. Dat geldt o.a. voor de drempelwaarde voor de vergunningplicht, voor de afwikkeling van te goeder trouw verkregen vergunningen en ook voor de verdere regionale uitwerking van het stikstofbeleid, aanvullend op de in voorliggend plan vastgelegde natuurherstelmaatregelen ten behoeve van aangewezen Natura 2000-instandhoudingsdoelstellingen. Ook voor de vergunningplicht voor de activiteit Bemesten is het beleidskader aan de hand van jurisprudentie nog in (door-)ontwikkeling.

In hoeverre met de planmaatregelen de beoogde gunstige Staat van Instandhouding bereikt wordt in 2026 is mede afhankelijk van de snelheid van de uitvoering van maatregelen en van de monitoring, waaruit moet blijken of de maatregelen ook het beoogde c.q. gewenste ecologische effect bewerkstelligen. Verder is relevant, dat de mogelijk tot of na 2030 nog te hoge stikstofbelasting op de specifieke habitatlocaties ertoe kan leiden, dat ook in een volgende beheerplanperiode, na 2026, aanvullende of voortgezette maatregelen nodig zijn, alvorens de beoogde gunstige staat van instandhouding is bereikt.

In het Ontwerp Natura 2000-plan zijn in vergelijking met de gelijknamige Gebiedsanalyse 2017 maatregelen toegevoegd conform onderstaande tabel:

- *een gedeelte ervan houdt verband met het doorschuiven in de tijd c.q. het (nog niet) afgerond zijn van de uitvoering van 'PAS'-maatregelen;*
- *een gedeelte van de toevoegingen houdt ook verband met de doorlooptijd van het Natura 2000-plan tot 2026, waar de Gebiedsanalyse in 2021 afgerond werd geacht te zijn;*
- *een gedeelte van de toevoegingen is erop gericht om ook de uitbreidingsdoelstellingen en kwaliteitsverbeteringsdoelen uit het Aanwijzingsbesluit te bereiken.*

Conclusie: Plantekst is gewijzigd.

Vraag 4: Onduidelijk maatregelenpakket

Het maatregelenpakket wat in het beheerplan besproken wordt, is onduidelijk op de volgende onderdelen:

- Verantwoordelijkheid: wie is de trekker en de uitvoerende partij. Eventueel handhavende partij;
- Termijn: per maatregel is niet duidelijk binnen welk tijdsbestek deze uitgevoerd moet zijn;
- Financiën: per maatregel is niet duidelijk welke financiële middelen voorzien zijn;
- Habitatype: per maatregel is niet duidelijke en bate van welk habitatype ze zijn;
- Locatie(specifiek): per maatregel is niet altijd duidelijk op welke locatie de uitvoering zal moeten gebeuren;
- Onvolledig: implementatie laatste hydrologische onderzoek en doorwerking klimaatverandering.

Antwoord

In het Natura 2000-plan zijn benodigde maatregelen opgenomen, inclusief de beoogde resultaten. Zie ook het antwoord op vraag 9. Een detailniveau- zoals door de inspreker gevraagd- wordt in het Natura 2000-plan niet nagestreefd en is ook niet altijd al mogelijk. De provincie kiest ervoor om na vaststelling van het Natura

2000-plan afspraken te maken met de relevante partijen over de uit te voeren maatregelen in onder meer de partnercontracten, waarmee zorg kan worden gedragen voor een tijdige uitvoering van de beoogde maatregelen.

De maatregelen in het Natura 2000-plan zijn nog niet afgestemd op klimaatwijziging. Dat houdt ermee verband, dat er over klimaatwijziging wel veel studies zijn, maar nog geen concrete beleidsplannen en uitvoeringsmaatregelen; een nieuw provinciaal waterprogramma is in voorbereiding. Voorts bestaat in de klimaatonderzoeken ook nog onduidelijkheid, of de voorziene heftiger regenval zich meer in het voorjaar of meer in de zomer zal manifesteren; voor natuurgerichte watermaatregelen is dit relevant. Klimaatwijziging wordt vooral gezien als een reden om het maatregelpakket voor het natuurherstel steviger vorm te geven. Het schrappen van natuurdoelen omwille van klimaatwijziging zal eerder uitzondering dan regel zijn; vele levensgemeenschappen zijn immers niet tot mee-verplaatsen met de klimaatwijziging in staat.

Conclusie: Plantekst is niet gewijzigd.

Vraag 5: Hoofdstuk 6.3 Communicatie

Tot nu toe zijn maatregelen met name in terreinen van TBO's uitgevoerd. Noodzaak om breed te communiceren over het belang van N2000 en de uit te voeren maatregelen was tot dusver minder noodzakelijk. Dit belang was bij de verschillende TBO's duidelijk of werd ten uitvoer gebracht door de TBO zelf. Echter, nu zullen vooral externe partijen buiten de terreinen aan zet zijn om maatregelen uit te voeren. Bij deze externe partijen wordt het belang en de noodzaak van de N2000 niet altijd onderkend. Een zwaardere inzet op communicatie is dan ook vereist. Meer en meer zal uitvoering in de vorm van participatie moeten gebeuren. We missen de maatregel en financiële middelen in het beheerplan om hierin te voorzien.

Antwoord

Op dit moment is het nog onduidelijk welke concrete maatregelen het zijn, die de omgeving, externe partijen van het Natura 2000-gebied raken aangezien diverse onderzoeken nog niet zijn afgerond. Er is dus nog geen vertaalslag gemaakt van de onderzoekresultaten naar mogelijke maatregelen. Indien dit nodig mocht zijn bij de concrete uitwerking van de maatregelen dan wordt de omgeving, externe partijen hiervoor gevraagd om hierin te participeren. Als daarvoor extra financiële middelen nodig zijn - evenals voor de voorgestelde maatregelen - dan worden die via addendum aan het Natura-2000 plan Noorbeemden & Hoogbos toegevoegd.

Conclusie: Plantekst is niet gewijzigd.

Vraag 6: Onduidelijkheid vervolg intrekgebieden

Dé maatregel die momenteel in het ontwerp beheerplan voor het eerste tijdvak is voorzien om de nitraatbelasting te verminderen is de volgende: Bepalen welke maatregelen met welke intensiteit bij elke intreklocatie nodig zijn. De uitwerking vindt plaats tijdens de beheerplanperiode (de eerste?) en zal, afhankelijk van de ernst van de situatie en de urgentie leiden tot snel uit te voeren maatregelen.

Hiervoor worden de volgende instrumenten benoemd:

- Regulering;
- Gesubsidieerde maatregelen;
- Bedrijfsaanpassingen.

Er wordt verwezen naar de pilot Propositie Heuvelland bij Ravenbosch en ook een onderzoek naar beter vastlegging van nitraatlast in de bodem. Daar blijft het bij. Verder in het ontwerp beheerplan wordt niet omschreven óf er aanvullend onderzoek op de pilot en het bestaande onderzoek gedaan gaat worden, wat daaronder verstaan wordt, wie hiervoor verantwoordelijk is en welke financiële middelen hiervoor noodzakelijk zijn. Ook niet duidelijk is welke financiële middelen er beschikbaar zijn om de eventueel snel uit te voeren maatregelen uit te voeren. Ook is niet duidelijk wie de ernst van de situatie bepaalt en óf er dus maatregelen uitgevoerd gaan worden. Uit het onderzoek zal ook moeten blijken of de voorgestelde instrumenten wel voldoende zijn. Net dit knelpunt én de noodzakelijke maatregelen is een perfect voorbeeld van de noodzakelijke aanvullende N2000 maatregelen voor de instandhouding van N2000 waarden.

Bedroevend dat dit zo vaag is omschreven. Dit vraagt om meer duidelijkheid. Mede door het grensoverschrijdend karakter maar ook gezien het maatschappelijke belang van de monitoring van mogelijk ingrijpende maatregelen stellen we voor dat er voor Noorbeemden, net zoals dat voor de Sint-Pietersberg is gedaan, een locatie specifiek RIVM onderzoek wordt gedaan om de stikstofbelasting te bepalen. Het grensoverschrijdende karakter wat dit gebied kent en het daaraan gekoppeld handelsperspectief lezen we overigens ook niet terug in de realisatiestrategie.

Conclusie: Plantekst is niet gewijzigd.

Vraag 7: Knelpunt insnijding Noor (hoofdstuk 5.1.1 en 5.1.3)

De urgentie van de insnijding van de Noor is onvoldoende aangezet in het ontwerp beheerplan. Momenteel stroomt de Noor op een hardere onderlaag. De insnijding is al van dien aard dat verdroging plaatsvindt. Als deze hardere onderlaag ook nog eens doorsneden wordt dan gaat de insnijding nog sneller in het onderliggende zachtere materiaal. Het is duidelijk waar de oorzaak van deze insnijding van de Noor door veroorzaakt wordt. Piekbelastingen moeten sterk worden verminderd. In het kader van KRW zijn in 2006 richtlijnen bepaald waarbij gemeentes aangeven hieraan te voldoen. Op de vraag of hier ook effectief aan voldaan wordt en dus hoeveel overstorten er effectief per jaar plaatsvinden, kan geen eenduidig antwoord verstrekt worden. Waterschap en provincie moeten hierop toezien door het verschaffen van duidelijkheid en hen wijzen op hun verantwoordelijkheid en waar nodig handhaven. Er moeten verschillende stappen doorlopen worden om verdroging door insnijding van de Noor te beperken en op te heffen:

- Handhaving door Provincie en Waterschap;
- Verder onderzoek naar verdroging van de habitattypen door insnijding van de Noor (gesprekken zijn gevoerd tussen NM en provincie en onderzoek is gestart);
- Onderzoek naar de mogelijkheden om de beekbodem en de geultjes in de flanken terug te verhogen en zo de drainerende werking te verminderen. Onderzoek naar invloed hiervan op de habitattypen en eventuele natschade. Dit

- kennisleemte is als dusdanig niet omschreven en de maatregel (het onderzoek) en de financiële middelen zijn dan ook niet beschikbaar of duidelijk omschreven.
- Snelle implementatie van de maatregelen inzake verhoging van de beekbodem van de Noor en haar geultjes. Deze maatregel is eveneens niet omschreven en financieel gedekt of geschat. We hebben reeds eerder aangegeven dat het niet onomstotelijk is bewezen dat de diepe insnijding van de Noor niet tot verdroging van de kalktufbronnen leidt. Onderzoeken hebben aangetoond dat wel degelijk negatieve effecten op de kalktufbronnen kan veroorzaken:
Are Woody debris jams suitable to prevent the Noor brook channel bed erosion? Groundwater and bank erosion impacts” door Gonzalo Campuzano Izquierdo uit 2017.
 - Onderzoek aan de DPO leiding waarbij de effecten van een langdurige bemaling werden ingeschat.
Het hogerop vermeldde onderzoek in overleg met de provincie, dat reeds gestart is, zal nog meer duidelijkheid verschaffen over de invloed van de insnijding op de habitattypen.

Antwoord

De urgentie om verdere insnijding van de Noor te voorkomen is inderdaad onvoldoende aangezet in het Ontwerp Natura 2000-plan. Verdere insnijding dient op korte termijn voorkomen te worden. Daarom is er ook al vervolgonderzoek opgestart in samenspraak tussen Waterschap Limburg, de provincie en de Natuurmonumenten om meer duidelijkheid te krijgen over de invloed van de insnijding van de Noor op de habitattypen. Die urgentie zal nader in het Natura 2000-plan aangeduid worden, door dit expliciet als kennisleemte (L4) op te nemen in het plan in hoofdstuk 3 bij de habitattypen Kalktufbronnen en Vochtige Alluviale bossen.

Conclusie: Plantekst is gewijzigd.

Vraag 8: Verdroging door drainages van het beekdal

In het OBN rapport Beheer & inrichtingsmaatregelen Altenbroek-Noorbeemden uit 2019 wordt aangehaald dat het opsporen en goed verwijderen van drainage in de flanken van de Noor belangrijk is voor het habitatype H7220 Kalktufbronnen en H91DE0C Vochtige alluviale bossen. In het ontwerp beheerplan vinden we geen kennisleemte of maatregel terug die dit opsporen mogelijk maakt. Wel wordt onder het knelpunt Verdroging drainage eenmalig vernoemd. Dit zou een maatregel kunnen zijn die eenvoudig in het eerste tijdvak uitgevoerd zou kunnen worden en wat bijdraagt aan de instandhouding van de habitattypen. De maatregel moet bestaan uit deze onderdelen:

- Onderzoek naar een manier waarop drainages effectief verwijderd kunnen worden zonder schade toe te brengen aan de bestaande natuurwaarden (bv het versneld verwijderen van drainages kunnen locaties waar bronnen aan maaiveld komen doen verschuiven waardoor flora- en faunawaarden op de huidige locaties verdrogen) maar ook aan ander landgebruik (bv agrarische gebruik);
- Opsporen van de drainages in zowel de noord- en de zuidflank van de Noor waar gegronde vermoedens zijn dat ze voorkomen;
- Effectief verwijderen van de drainages.
Op dit moment zijn er geen middelen en mogelijkheden in het eerste tijdvak geformuleerd om deze verschillende onderdelen uit te voeren.

Antwoord

Er is inderdaad onvoldoende ingegaan op de problemen van de verborgen drainagebuizen in de grond. Wij onderkennen het knelpunt van deze drainagebuizen en de verdrogende werking hiervan op de habitattypen klaktufbronnen en vochtige alluviale bossen. In het Natura 2000-plan zal een kennisleemte bij de habitattypen Kalktufbronnen en Vochtige alluviale bossen in hoofdstuk 3 worden toegevoegd die dit probleem beschrijft en er wordt een maatregel opgenomen om de drainagebuizen op te sporen en te verwijderen, met inachtneming van de aanwezige ecologische en landschappelijke waarden.

Conclusie: Plantekst is gewijzigd

Vraag 9: Prioritering maatregelen qua tijd en urgentie (hoofdstuk 4.4)

In de volgende tabel hebben we getracht inzichtelijk te maken wat het gebied Noorbeemden en Hoogbos nodig heeft.

Thema	Maatregel	Belang	Draagvlak	Uitvoering	Termijn
Hydrologie	Verondiepen en vermijden diep(ere) insnijding van de Noor	Hoog	Matig	Waterschap	Middellang
	Onderzoek hoe	Hoog	Prima	NM en bureau	Kort
	Erosie geultjes op de flanken vermijden dmv stuwtes en verondiepen	Hoog	Prima	NM en Provincie	Kort
	Buffering oppervlakkige afstroom (kwaliteit en kwantiteit)	Hoog	Matig	Provincie, LLTB, Waterschap	Middellang
	Aangepast landgebruik op flanken en plateau's (infiltratie) en droogdalen Schilberglossing, Hoogkreitslossing	Hoog	Laag	Provincie	Lang
	Drainages opsporen en verwijderen	Hoog	Hoog	Provincie	kort
Verbinding en klimaat	Grensoverschrijdend verbinden en beheren	Hoog	Hoog	NM, Natuurpunt en Provincie	Kort
	Groene verbindingen voor oa hazelmuis op grote schaal richting Gulp- en Geuldal	Hoog	Laag	NM, provincie en gemeentes, Natuurlijk Limburg, andere TBO's	Middellang
Beheer	Bosrandenbeheer	Matig	Hoog	NM	kort
	Verbetering kwaliteit graslanden	Matig	Hoog	NM, provincie	kort

Antwoord

In de tabel wordt aangegeven dat de urgentie en prioriteit ligt bij de hydrologische maatregelen en onderzoeken. Enkele maatregelen uit deze tabel worden toegevoegd in hoofdstuk 5 van het Natura 2000-plan. In hoofdstuk 4.4 wordt deze prioritering/urgentie nader aangegeven.

Conclusie: Plantekst is gewijzigd.

Vraag 10: Aanvullende instandhoudingsdoelen

Verder zijn we ook van mening dat soorten zoals wilde kat en vuursalamander maar ook op langere termijn de lynx aangewezen moeten worden als habitatrictlijnsoorten. Aanvullende inventarisaties en monitoring kan hiervoor noodzakelijk zijn.

Antwoord

Het aanpassen dan wel wijzigen of toevoegen van instandhoudingsdoelstellingen is een traject dat buiten het Natura 2000-plan loopt. Voor het Natura 2000-plan is het aanwijzingsbesluit en de daarin vermelde instandhoudingsdoelstellingen bepalend.

Conclusie: Plantekst is niet gewijzigd.

Indiener 3: LLTB

Vraag 1: Algemeen bekendmaking

Allereerst heeft de wijze waarop het beheerplan bekend is gemaakt ons zeer verbaasd. De aanpak is onzes inziens strijdig met de verplichte goede informatievoorziening. Bij ons weten heeft geen algemene publicatie plaatsgevonden in lokale bladen. Je mag niet van omwonenden en agrariërs verwachten dat zij het provinciaal blad lezen. Het niet adequaat publiceren is onzes inziens strijdig met het zorgvuldigheidsbeginsel (correcte behandeling van burgers, inclusief agrariërs). Ook is de gevolgde communicatielijn onzes inziens strijdig met de uitgangspunten van Gedeputeerde Staten voor burgerparticipatie. Bij participatie hoort immers ook brede voorlichting en communicatie.

Antwoord

Over nut en noodzaak om voort te gaan met de vaststelling van o.a. de Natura 2000-plannen hebben wij uw organisatie in april jl. een antwoordbrief gestuurd. Juist nu de Raad van State bij de beoordeling van (beroepen tegen toegekende) vergunningaanvragen een zwaarwegend belang hecht aan een tijdige uitvoering van instandhoudingsmaatregelen, ook voor de niet-stikstofgevoelige habitattypen, is het noodzakelijk om de plannen, waarin die maatregelen wettelijk worden vastgelegd, up-to-date te houden en te blijven vaststellen.

Op basis van het hierin vastgestelde maatregelenpakket voor natuurherstel kan vervolgens ook éénduidiger bepaald worden welke aanvullende of versnelling van maatregelen als onderbouwing gebruikt kan worden om eventuele economische ontwikkelingen te faciliteren, die negatieve effecten op de vastgestelde instandhoudingsdoelstellingen kunnen hebben.

Bij de voorbereiding van deze plannen zetten wij, afhankelijk van de beleving en de belangen in/rond elk Natura 2000-gebied, in op participatie van de meest relevante belangengroepen in het gebied. Dit heeft in elk geval plaatsgevonden met betrekking tot hoofdstuk 7 van het Natura 2000-plan, waarin afgewogen is welke vormen van huidig gebruik (onder voorwaarden) door de provincie zijn vrijgesteld van de WNb-vergunningplicht. Voor overige toevoeging/aanpassing van instandhoudingsmaatregelen ten opzichte van de eerder vastgestelde Gebiedsanalyse Noorbeemden & Hoogbos heeft dat overleg primair plaatsgevonden met de beoogde uitvoerende gebiedspartners (met name Vereniging Natuurmonumenten, Waterschap Limburg en Bedrijf 1).

Voor het Natura 2000-plan Noorbeemden & Hoogbos heeft overleg plaatsgevonden met de terreinbeherende organisatie (VNM), een grote boseigenaar en met het waterschap. De afstemming met het agrarisch belang betrof de toepassing van eventuele vrijstellingsregelingen (hoofdstuk 7). De voor landbouwbedrijven

belangrijke maatregelen ter verbetering van de grondwaterkwaliteit (nitraat) zijn in het voorliggende plan nog niet concreet uitgewerkt; over de uitwerking zal overleg plaatsvinden voordat een desbetreffend addendum op het Natura 2000-plan wordt gepubliceerd.

De Provincie Limburg plaatste tot 1 januari jl. bij de publicatie van haar plannen zogenaamde stopper-advertenties in de huis-aan-huisbladen als extra service voor burgers die niet over internet beschikken of niet de vaardigheden bezitten om kennis te nemen van elektronische bekendmakingen. Eind 2019 is gebleken dat veel huis-aan-huisblad ermee stoppen zodat niet iedereen meer bereikbaar is via dit medium. Daarop is besloten om met deze extra service te stoppen. Voor zover dat als een gemis wordt ervaren zijn zij erop gewezen, dat medio 2020 de verplichting van kracht is geworden om elektronisch te publiceren. En voor burgers is er tegenwoordig een service en app die veel klantvriendelijker is om van overheidsnieuws op de hoogte te blijven: <https://overuwbuurt.overheid.nl/> en ook Berichten over uw buurt. Indien burgers zich hier op inschrijven, krijgen ze automatisch periodiek een e-mail waarin zij op de hoogte worden gesteld van nieuwe publicaties in hun directe woonomgeving. In het vervolg zal de bekendmaking van de terinzagelegging tijdig (ambtelijk) aan uw organisatie bekend worden gemaakt, zodat U ook uw leden erop kunt attenderen.

Conclusie: Plantekst is niet gewijzigd.

Vraag 2: Algemeen LLTB betrekken

Dat we als LLTB zelfs geen signaaltje hebben gekregen dat stukken ter inzage lagen verontrust ons zeer. In alle voorbereidingen tot circa twee jaar geleden zijn we actief betrokken (mails, bijeenkomsten). Net nu de laatste cruciale stap wordt gezet worden wij en anderen niet geïnformeerd. Dat siert de provincie niet. De conclusie in het voorwoord dat er breed draagvlak is kan dan ook niet onderbouwd worden, nu alleen de gemeente, waterschap en de terreinbeheerder zijn betrokken. Alle anderen, denk aan recreatie & toerisme, agrariërs, grondeigenaren en bewoners zijn dus niet meer betrokken.

Antwoord

De LLTB heeft als organisatie geen signaal gekregen dat de stukken ter inzage lagen. Wel is de plaatselijk vertegenwoordiger van de LLTB dhr. Lemlijn op 18 maart per mail geïnformeerd dat het Ontwerp Natura-2000 plan tot 29 maart ter visie ligt. N.a.v. het ter visie leggen van dit plan zijn er voor de toekomst nadere afspraken gemaakt met de LLTB betreft communicatie Ontwerp Natura 2000-plannen.

Conclusie: Plantekst is niet gewijzigd.

Vraag 3: Algemeen informeren belanghebbenden

Bovendien zitten we nu door de Corona-crisis in een periode van "sociale onthouding", zoals ook door de premier en gouverneur wordt bepleit. Het geeft dan onzes inziens geen pas stukken in deze periode ter inzage te leggen. Mensen hebben immers de behoefte zaken te bespreken en af te stemmen, hetgeen - met kaarten en dikke pakketten documenten - alleen adequaat kan gebeuren door met elkaar af te stemmen en te praten. Dat is nu niet mogelijk.

Antwoord

Het bespreken van het Ontwerp Natura 2000-plan met daarbij horende kaarten hoeft zeker niet fysiek te gebeuren. Er zijn diverse alternatieven om deze digitaal te bespreken. En de provincie heeft steeds de mogelijkheid geboden om stukken op afspraak te komen inzien en indien behoefte bestond aan nadere toelichting, kon er telefonisch contact worden opgenomen met de betrokken medewerker.

Conclusie: Plantekst is niet gewijzigd.

Vraag 4: Algemeen, geen noodzaak om het plan nu vast te stellen

Naar onze mening is er op dit moment geen enkele economische of ecologische noodzaak het plan op korte termijn vast te stellen. Dat voor no-regret-maatregelen binnen het gebied door de terreinbeheerder ruimte moet zijn, steunen wij. Die maatregelen zullen dan wel effectief en kostenefficiënt moeten zijn. De onderbouwing daarvan ontbreekt helaas nog in het beheerplan.

Antwoord

De PAS crisis, na de uitspraak van de RvS van 29 mei 2019 heeft duidelijk gemaakt dat er wel degelijk een urgentie is om Natura 2000-plannen op korte termijn vast te stellen om zo de instandhoudingsdoelen te realiseren. De procedures tot vaststelling van de Natura 2000-plannen zetten wij onverminderd voort; dat biedt helderheid over de huidige aanpak van het natuurherstel en legt daarmee de basis voor het integraal voldoen aan de instandhoudingsdoelstellingen. Ook in verband met vergunningverlening voor economische doelstellingen is uitvoering van die maatregelen van groot belang.

Conclusie: Plantekst is niet gewijzigd.

Vraag 5: Algemeen, het proces sluit niet aan op de gebiedsgerichte aanpak stikstof.

Tenslotte is de Provincie Limburg gestart met de gebiedsgerichte aanpak stikstof. Uitgewerkt wordt welke maatregelen getroffen moeten en kunnen worden, of en zo ja welke drempelwaarde (regio breed) gehanteerd kan worden en hoe bedrijven die te goeder trouw hebben uitgebreid de vereiste toestemming in het kader van de Wet Natuurbescherming gegeven kan worden. Dit zijn allemaal cruciale zaken die een plaats horen te krijgen in het beheerplan. Zij zijn zeer essentieel voor de (externe) werking van het beheerplan en van zeer groot gewicht voor de economische sectoren (land- en tuinbouw, maar ook industrie, infrastructuur, bouw, huishoudens, enzovoorts). Het nu publiceren en doorzetten van het beheerplan strookt niet met maatschappelijke discussies en onrust die nu speelt.

Antwoord

Naar aanleiding van uw inspraakreactie hebben wij in paragraaf. 2.4 van het planrapport een toelichting toegevoegd op de onderlinge verhouding tussen Natura 2000-plan en andere provinciale plannen, waaronder ook de stikstofaanpak. Let wel, de stikstof-aanpak is 'work-in-progress' en kan dus in latere fasen anders uitpakken dan hier is verwoord; in de landelijke instrumentenontwikkeling voor de regeling van het natuurherstel en de economische ontwikkelkansen is veel in beweging. Dat geldt o.a. voor de drempelwaarde voor de vergunningplicht, voor de afwikkeling van te goeder trouw verkregen vergunningen en ook voor de verdere regionale uitwerking van het stikstofbeleid, aanvullend op de in voorliggend plan vastgelegde natuurherstelmaatregelen ten behoeve van aangewezen Natura 2000-instandhoudingsdoelstellingen. Ook voor de vergunningplicht voor de activiteit

Bemesten is het beleidskader aan de hand van jurisprudentie nog in (door-)ontwikkeling.

In hoeverre met de planmaatregelen de beoogde gunstige Staat van Instandhouding bereikt wordt in 2026 is mede afhankelijk van de snelheid van de uitvoering van maatregelen en van de monitoring, waaruit moet blijken of de maatregelen ook het beoogde c.q. gewenste ecologische effect bewerkstelligen. Verder is relevant, dat de mogelijk tot of na 2030 nog te hoge stikstofbelasting op de specifieke habitatlocaties ertoe kan leiden, dat ook in een volgende beheerplanperiode, na 2026, aanvullende of voortgezette maatregelen nodig zijn, alvorens de beoogde gunstige staat van instandhouding is bereikt.

In het Ontwerp Natura 2000-plan zijn in vergelijking met de gelijknamige Gebiedsanalyse 2017 maatregelen toegevoegd conform onderstaande:

- *een gedeelte ervan houdt verband met de doorschuiving in de tijd c.q. het (nog niet) afgerond zijn van de uitvoering van 'PAS'-maatregelen;*
- *een gedeelte van de toevoegingen houdt ook verband met de doorlooptijd van het Natura 2000-plan tot 2026, waar de Gebiedsanalyse in 2021 afgerond werd geacht te zijn;*
- *een gedeelte van de toevoegingen is erop gericht om ook de uitbreidingsdoelstellingen en kwaliteitsverbeteringsdoelen uit het Aanwijzingsbesluit te bereiken.*

De planrapporten zijn aangevuld met een toelichting op relatie met Stikstof-aanpak in H.2.4 (Hoofdrapport) c.q. 2.4 (kernrapport).

Conclusie: Plantekst is gewijzigd

Vraag 6: Algemeen.

Samenvattend adviseren wij u - gelet op bovenstaande - de procedure voor dit beheerplan - en alle andere beheerplannen - op te schorten tot na de Coronacrisis en dan de procedure opnieuw te voeren, waarbij omwonenden, agrariërs en andere betrokkenen wél adequaat geïnformeerd worden.

Antwoord

Over nut en noodzaak om voort te gaan met de vaststelling van o.a. de Natura 2000-plannen hebben wij uw organisatie in april jl. een antwoordbrief gestuurd. Juist nu de Raad van State bij de beoordeling van (beroepen tegen toegekende) vergunningaanvragen een zwaarwegend belang hecht aan een tijdige uitvoering van instandhoudingsmaatregelen, ook voor de niet-stikstofgevoelige habitattypen, is het noodzakelijk om de plannen, waarin die maatregelen wettelijk worden vastgelegd, up-to-date te houden en te blijven vaststellen.

Op basis van het hierin vastgestelde maatregelenpakket voor natuurherstel kan vervolgens ook éénduidiger bepaald worden welke aanvullende of versnelling van maatregelen als onderbouwing gebruikt kan worden om eventuele economische ontwikkelingen te faciliteren, die negatieve effecten op de vastgestelde instandhoudingsdoelstellingen kunnen hebben.

Bij de voorbereiding van deze plannen zetten wij, afhankelijk van de beleving en de belangen in/rond elk Natura 2000-gebied, in op participatie van de meest relevante belangengroepen in het gebied. Dit heeft in elk geval plaatsgevonden met betrekking tot hoofdstuk 7 van het Natura 2000-plan, waarin afgewogen is welke vormen van huidig gebruik (onder voorwaarden) door de provincie zijn vrijgesteld van de WNb-vergunningplicht. Voor overige toevoeging/aanpassing van instandhoudingsmaatregelen ten opzichte van de eerder vastgestelde Gebiedsanalyse Noorbeemden & Hoogbos heeft dat overleg primair plaatsgevonden met de beoogde uitvoerende gebiedspartners (met name Vereniging Natuurmonumenten, Waterschap Limburg en Bedrijf 1).

Voor het Natura 2000-plan Noorbeemden & Hoogbos heeft overleg plaatsgevonden met de terreinbeherende organisatie (VNM), een grote boseigenaar en met het waterschap. De afstemming met het agrarisch belang betrof de toepassing van eventuele vrijstellingsregelingen (hoofdstuk 7). De voor landbouwbedrijven belangrijke maatregelen ter verbetering van de grondwaterkwaliteit (nitraat) zijn in het voorliggende plan nog niet concreet uitgewerkt; over de uitwerking zal overleg plaatsvinden voordat een desbetreffend addendum op het Natura 2000-plan wordt gepubliceerd.

De Provincie Limburg plaatste tot 1 januari jl. bij de publicatie van haar plannen zogenaamde stopper-advertenties in de huis-aan-huisbladen als extra service voor burgers die niet over internet beschikken of niet de vaardigheden bezitten om kennis te nemen van elektronische bekendmakingen. Eind 2019 is gebleken dat veel huis-aan-huisblad ermee stoppen zodat niet iedereen meer bereikbaar is via dit medium. Daarop is besloten om met deze extra service te stoppen. Voor zover dat als een gemis wordt ervaren zijn zij erop gewezen, dat medio 2020 de verplichting van kracht is geworden om elektronisch te publiceren. En voor burgers is er tegenwoordig een service en app is die veel klantvriendelijker is om van overheidsnieuws op de hoogte te blijven: <https://overuwbuurt.overheid.nl/> en ook Berichten over uw buurt. Indien burgers zich hier op inschrijven, krijgen ze automatisch periodiek een e-mail waarin zij op de hoogte worden gesteld van nieuwe publicaties in hun directe woonomgeving. In het vervolg zal de bekendmaking van de terinzagelegging tijdig (ambtelijk) aan uw organisatie bekend worden gemaakt, zodat U ook uw leden erop kunt attenderen.

Conclusie: Plantekst is niet gewijzigd.

Vraag 7: Huidig gebruik beweiden en bemesten (hoofdstuk 7)

In het kernrapport wordt aangegeven dat beweiden en bemesten vergunningplichtig is (pag.32). Dit is onjuist en dient geschrapt te worden. Allereerst merken we op dat zowel de Minister van LNV als het College van Gedeputeerde Staten van Limburg hebben aangegeven géén vergunningplicht te willen voor beweiden en bemesten. In afwachting van een adequate juridische regeling heeft de Provincie Limburg aangegeven beweiden en bemesten te gedogen. Dit is expliciet ook aangegeven op de provinciale site. Deze standpunten dienen dan ook hier overgenomen te worden. Overigens heeft ook de commissie Remkes in het advies over beweiden en bemesten aangegeven dat deze activiteiten - daargelaten uitzonderingen - gezien moeten worden als onlosmakelijk onderdeel van de bedrijfsvoering en als bestaand gebruik. Indien de Provincie hier onverhoopt anders over denkt (voor individuele / specifieke locaties) zal de provincie dit gemotiveerd moeten onderbouwen. Dat is niet gebeurd.

Antwoord

De provincies hebben in april 2020 gezamenlijk beleid vastgesteld waaruit blijkt dat voor beweiden geen separate WNb-vergunning vereist is; deze vergunning maakt (in de meeste gevallen) al deel uit van de vergunning voor het houden van de dieren (stalvergunning). In hoofdstuk 7.5.2 zal dit niet-vergunning plichtig zijn worden vermeld.

Op basis van het tussenadvies van de commissie Remkes (december 2019) en de aansluitende beleidsafspraken op Rijks- en provinciaal niveau is voor de activiteit bemesten door de 12 provincies een landelijke aanpak ontwikkeld. Pas als deze werkwijze via jurisprudentie over concrete casussen door de Raad van State is getoetst, zal een vrijstellingsregeling met bijbehorende voorwaarden kunnen worden vastgelegd voor de effecten van deze activiteit via de lucht op de relevante

instandhoudingsdoelstellingen. Zodra er duidelijkheid is, zal worden afgewogen of dit wordt vastgelegd via een addendum op voorliggend Natura 2000-plan, met inbegrip van inspraak- en beroepsprocedure, dan wel dat dat via een andere procedure plaatsvindt (Omgevingsverordening). In hoofdstuk 7.5 van het Natura 2000-plan zal dit worden verwoord.

Noorbeemden: Omdat bemesten via de uitspoeling naar het grondwater, in de vorm van nitraat, ook een nadelige invloed uitoefent op bepaalde habitattypen, zal de provincie met het oog op Natura 2000 te zijner tijd in aanvulling op de landelijke regels met betrekking tot de emissies naar de lucht, beleidsregels moeten stellen om die invloed weg te nemen. De wijze van reguleren is zeer afhankelijk van specifieke lokale omstandigheden (hydrologie, bodemopbouw, bemestingshistorie, vormen van grondgebruik). Om die reden zullen die provinciale beleidsregels naar verwachting de vorm krijgen, dat in de Omgevingsverordening aan een aantal met name genoemde Natura 2000-plannen de opdracht wordt gegeven, om deze regulerende werking te concretiseren in gebiedsgerichte maatregelen. In de samenvatting en in hoofdstuk 7.5.2. Beweiden wordt categorie 1, Bemesten is de laatste stand van zaken vermeld.

Conclusie: plantekst is gewijzigd

Vraag 8: Huidig gebruik beweiden en bemesten (hoofdstuk 7) inconsistentie tussen het hoofd- en het kernrapport.

We wijzen er nog op dat het hoofdrapport - in tegenstelling tot het kernrapport - vermeldt dat beweiden en bemesten nog niet beoordeeld is. Nog naast het gegeven dat het onbegrijpelijk is dat het hoofdrapport en het kernrapport op zo'n cruciaal punt niet één op één passen, is ook dit onjuist. Zoals aangegeven is politiek besloten dat beweiden en bemesten niet vergunningplichtig zijn. De juridische onderbouwing zal op korte termijn volgen.

Antwoord

Inconsequentie oplossen.

Conclusie: Plantekst is gewijzigd.

Vraag 9: Huidig gebruik beweiden en bemesten i.r.t. schadevergoeding

Overigens wijzen we er al vast op dat als de Provincie Limburg van mening is dat incidenteel beperkingen gesteld moeten worden voor beweiden en/of bemesten - hoewel beweiden en bemesten integraal onderdeel uitmaakt van de agrarische bedrijfsvoering en al jaren /decennia gebeurt - de Provincie de schade voor de agrariër volledig dient te vergoeden. Een budget is niet in het beheerplan opgenomen. Ook op dit punt schiet het beheerplan dan te kort.

Antwoord

Eventuele schade dient per individueel geval te worden beoordeeld. Mocht uit zo een beoordeling naar voren komen dat de Provincie de schade dient te vergoeden, dan is voor zulke gevallen een budget beschikbaar, namelijk onder de PAS herstelmaatregelen eerste tijdvak.

Conclusie: Plantekst is niet gewijzigd.

Vraag 10: Huidig gebruik gewasbeschermingsmiddelen (hoofdstuk 7)

In het beheerplan is aangegeven dat gebruik van gewasbescherming alleen ondervoorwaarden is toegestaan. Afstanden van 1,5 tot 5 meter worden voorgeschreven. Wij zijn van mening dat deze afstanden niet nodig en niet duidelijk zijn. Ze zijn niet nodig omdat de huidige regels voor driftreductie al sinds 2018 zeer strikt zijn: minimaal 75% driftreductie. Bovendien is controle en handhaving (waar relevant) recentelijk met ingang van 1 januari 2020 via drukregistratie aangescherpt. Wij zijn dus van mening dat aanvullende regels niet nodig zijn. De voorwaarden kunnen derhalve worden geschrapt.

Antwoord

De beïnvloedingsafstanden van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen zijn in 2017 aangepast op grond van de techniekverbeteringen tot 5 meter bij hoge gewassen en 1.5 meter bij lage gewassen. Daarom worden die afstanden aangehouden. Vanwege het voorzorgsbeginsel en gelet op de verspreiding van gewasbeschermingsmiddelen, op basis van onderzoek is gebleken, geldt deze vrijwaringszone voor zowel droge als natte habitattypen die tot aan de grens van het Natura 2000-gebied reiken. Deze vrijwaringszone geldt overigens alleen buiten het Natura 2000-gebied, daar waar de habitattypen tot aan de grens van het Natura 2000-gebied reiken; de betreffende kaarten zijn te zien in de planbijlagen en op de AERIUS-site. Het nadelig effect op het gebruik van de landbouwpercelen blijft daarmee zeer gering.

Conclusie: Plantekst is niet gewijzigd.

Vraag 11: Huidig gebruik gewasbeschermingsmiddelen (hoofdstuk 7)

Mocht de Provincie Limburg de voorwaarden onverhoopt toch willen handhaven dan wijzen we er op dat het beheerplan en de kaarten onduidelijk zijn. Aangegeven wordt dat de regels alleen van toepassing zijn als de kwetsbare habitat op de grens van het N2000 gebied ligt.

Antwoord

Naast de duidelijke kaarten kan de ligging van de habitattypen ook geraadpleegd worden via de AERIUS-site.

Conclusie: Plantekst is niet gewijzigd.

Vraag 12: Huidig gebruik gewasbeschermingsmiddelen (hoofdstuk 7)

Verder zijn we van mening dat als de provincie Limburg voor gewasbescherming toch een zone wil hierbij een inwaartse zonerings, dus binnen de grens van het gebied, gepast is. De ecologische gevolgen zijn beperkt. Daar staat tegenover dat het in zones niet kunnen toepassen van gewasbeschermingsmiddelen wél tot aanzienlijke schade (opbrengstderving) kan leiden. Deze schade kan in de meeste gevallen redelijkerwijs niet voor rekening van de agrarische ondernemer blijven. De kosten van de vergoedingen zijn dan ten onrechte niet opgenomen in het plan.

Antwoord

De vrijwaringszone geldt alleen buiten het Natura 2000-gebied, daar waar de habitattypen tot aan de grens van het Natura 2000-gebied reiken. De zonerings inwaarts aanpassen kan dus niet.

Een beoordeling over de vergoeding van eventuele schade, die het gevolg is van het beheerplan, vindt plaats binnen de procedure die artikel 6.3 van de Wet Natuur-

bescherming openstelt. Voor meer informatie verwijzen we naar paragraaf 6.4.2 in het beheerplan. Deze zienswijzeprocedure gaat over het beheerplan. In dergelijke procedures kan geen beoordeling plaatsvinden van een betoog over een vergoeding van eventuele schade die het gevolg is van het beheerplan (zie de uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State van 29 mei 2019 (ECLI:NL:RVS:2019:1782)).

Conclusie: Plantekst is niet gewijzigd.

Vraag 13: Huidig gebruik grondwater/oppervlaktewater (hoofdstuk 7)

Wij wijzen erop dat incidenteel oppervlaktewater wordt gebruikt voor drenking van vee. Dit is een gebruik dat al vele jaren plaatsvindt. Om het overzicht compleet te maken zou in het overzicht opgenomen moeten worden dat dit niet vergunningplichtig is.

Antwoord

Het incidenteel drenken van vee heeft geen nadelen voor de hydrologische situatie. Er zijn geen effecten van dit gebruik op de waterkwaliteit, -hoeveelheid en op vertrapping van de aanwezige habitattypen. De insnijding van de Noor plus de mogelijk aanwezigheid van een oud drainagesysteem zijn de belangrijkste oorzaken voor het knelpunt verdroging. Incidentele drenking van vee wordt als vergunning vrij opgenomen in huidig gebruik, de paragraaf 7.5.2. van het Natura 2000-plan.

Conclusie: Plantekst is gewijzigd

Vraag 14: Huidig gebruik beregening/drainage (hoofdstuk 7)

Tenslotte wijzen we op een discrepantie tussen het kernrapport en het hoofdrapport t.a.v. beregening en drainage. Terwijl in het hoofdrapport volstaan wordt met de constatering dat dit niet aan de orde is, bevat het kernrapport een uitgebreide regeling van verboden / vergunningplicht.

Antwoord

Klopt, in het kernrapport is dit onjuist weergegeven, maar ook in het hoofdrapport in de samenvatting.

Conclusie: Plantekst is gewijzigd.

Vraag 15: Aanwijzing kalktufbronnen (hoofdstuk 3)

Allereerst merken we op dat het habitatype kalktufbronnen in Noorbeemden en Hoogbos in de laatste openbare Standard Data Form (Europese Unie) bij "Conservation" de kwalificatie "A" krijgt. Kortom: goed. Wij begrijpen niet hoe de Provincie Limburg dan op dit punt tot een afwijkend oordeel kan komen. Een afwijkend oordeel dat ook niet is onderbouwd.

Antwoord

De Staat van Instandhouding wordt per habitatype in elk Natura 2000-plan bepaald; deze analyse geeft richting aan het maatregelenpakket in het plan. De informatie uit landelijke en internationale datasets is daarvoor de basis, aangevuld met lokale kennis, die de algemene informatie nuanceert en/of aanvult (bijv. specifieke bodem- of hydrologische problemen). Ook de aanduidingen, onder welke

omstandigheden een soort of habitatype zich in de toekomst goed kan blijven ontwikkelen, weerspiegelen een wetenschappelijke verwachting, die in de praktijk door de lokale omstandigheden gelogenstraft kan worden. Om die reden is monitoring van de ontwikkeling van de habitatypen en aangewezen -soorten belangrijk en zowel regulier voorzien als voor specifieke situaties in het Natura 2000-plan uitgebreid. Daarmee wordt aangetoond of de uitgevoerde maatregelen inderdaad leiden tot de verwachte en benodigde verbetering van de SvI, hetgeen de basis vormt voor verder natuurherstel en/of het kunnen verlenen van vergunning / toestemming voor andere ruimtelijk-economische ontwikkelingen.

De classificatie 'slecht tot matig' voor de kalktufbronnen voor het gebied Noorbeemden & Hoogbos is gebaseerd op onderzoeken door van Dort (2011 en 2019) in opdracht van de provincie. De bronnen voldoen aan de minimale eisen om als habitatype Kalktufbronnen te kwalificeren, maar in vergelijking met 2011 zijn de oppervlakten specifieke mossen zoals Geveerd Diknerfmos achteruit gegaan. Dit wordt veroorzaakt door Wilde zwijnen, zoals ook in het beheerplan is te lezen. Daarom is de lokale SvI slechter dan de behoudsstatus aangegeven in de SDF. Als werkwijze is er daarom nodig dat deze gegevens in het SDF in de toekomst worden herzien en minder positief worden ingeschat dan in onderhavig voorbeeld van inspreker is aangehaald. Juist het Natura 2000-plan voorziet daarin de lokale argumenten en onderbouwing, niet andersom.

Conclusie: Plantekst is niet gewijzigd.

Vraag 16: Uitgangspunt nitraat kalktufbronnen (hoofdstuk 3)

Verder zijn we van mening dat als de uitgangspunten in het beheerplan kloppen, een waarde van 28 mg/l nitraat als maximum, deze habitat op middellange termijn (een of twee beheerplanperiodes) niet levensvatbaar is, ook al is de kwaliteit nu goed. Zoals in het beheerplan geconstateerd is het grondwater met de nitraatbelasting vele jaren (zelfs decennia) onderweg voordat het de bronnen bereikt. De nitraatbelasting is nu factoren lager dan eind vorige eeuw en begin deze eeuw, maar die belasting is nog onderweg en dat betekent dat de nitraatbelasting de komende jaren nog niet zal afnemen. Invloed op deze historische verontreiniging is er niet. De conclusie moet dan zijn dat - hoewel inmiddels vergaande maatregelen in Nederland zijn getroffen - door de historische verontreiniging deze habitat niet in stand zal blijven.

Antwoord

We hebben de plicht om de instandhoudingsdoelstellingen te realiseren. Er zijn meerdere factoren die van invloed zijn op de kwaliteit van een habitatype. Naast nitraat heeft uittredend grondwater en de hoeveelheid opgeloste kalk ook een dergelijke invloed. Ondanks dat we op korte termijn geen optimale doelrealisatie hoeven te verwachten, staat niet vast dat het op lange termijn ook niet zou kunnen. Door factoren die we wel op kortere termijn kunnen beïnvloeden optimaal te benutten moeten we er voor zorgen dat het habitatype minimaal behouden blijft in een zo'n gunstig mogelijke staat van instandhouding.

Conclusie: Plantekst is niet gewijzigd.

Vraag 17: Aanwijzing kalktufbronnen (hoofdstuk 3)

Wij constateren dat het bij kalktufbronnen om een habitat gaat van 0.2 ha. In het

beheerplan wordt aangegeven dat de bescherming van deze kleine oppervlakte alleen mogelijk is met heel ingrijpende maatregelen in een groot gebied (maximaal 81 ha). Onzes inziens is hier geen sprake meer van een evenwicht tussen behoud van natuur en inzet financiële middelen en gevolgen voor de omgeving. Ook komen kalktufbronnen en - moerassen elders in Europa en Nederland in voldoende mate voor. Dit habitattype kan in dit gebied dus geschrapt worden.

Antwoord

Het aanpassen dan wel wijzigen of toevoegen van instandhoudingsdoelstellingen is een traject dat buiten het Natura 2000-plan loopt. Voor het Natura 2000-plan is het aanwijzingsbesluit en de daarin vermelde instandhoudingsdoelstellingen bepalend. Als de landelijke discussie over wel en niet 'houdbare' of 'effectieve' of 'kostenefficiënte' aanwijzingen tot verandering van het Aanwijzingsbesluit leidt, dan verwerken wij de consequenties daarvan te zijner tijd in (een addendum op) het plan.

Conclusie: Plantekst is niet gewijzigd.

Vraag 18: Aanwijzing kalktufbronnen (hoofdstuk 3)

We constateren dat in de gebiedsanalyse wordt gesproken van (maximaal) 81 hectare intrekgebieden. Deels binnen en deel buiten de begrensde Natura 2000 en deels in eigendom bij de terreinbeheerder en deels niet. Zoals gezegd zijn wij van mening dat de habitat waarvoor deze intrekgebieden worden aangewezen, kalktufbronnen, in dit specifieke geval geen bescherming verdient.

Antwoord

Het aanpassen dan wel wijzigen of toevoegen van instandhoudingsdoelstellingen is een traject dat buiten het Natura 2000-plan loopt. Voor het Natura 2000-plan is het aanwijzingsbesluit en de daarin vermelde instandhoudingsdoelstellingen bepalend.

Conclusie: Plantekst is niet gewijzigd.

Vraag 19: Aanwijzing kalktufbronnen (hoofdstuk 3)

Mocht de Provincie de bescherming met intrekgebieden toch willen doorzetten dan zijn de suggesties die in de tekst gedaan worden onrealistisch: Onder grasland worden zeer lage normen gehaald. Vergelijkbaar met of zelfs lager dan onder natuurgebieden. Uit gegevens van DSG en Slim Bemesten blijkt dat normen van 20 tot 30 mg/l reëel haalbaar zijn. Onder grasland is dus in beginsel geen verdere actie nodig, wellicht kan praktijkadvies aanvullende meerwaarde hebben.

Antwoord

De kwaliteit van het habitattype is grotendeels afhankelijk van maatregelen in de intrekgebieden. In het beheerplan is het intrekgebied benoemd voor dit habitattype. Maatregelen binnen deze intrekgebieden worden nog niet benoemd. In een vervolg studie en in overleg met eigenaren wordt bepaald welke maatregelen waar nodig en mogelijk zijn. Deze beheerplanperiode wordt daarvoor benut.

Conclusie: Plantekst is niet gewijzigd.

Vraag 20: Aanwijzing kalktufbronnen (hoofdstuk 3)

Mocht de Provincie de bescherming met intrekgebieden toch willen doorzetten dan zijn de suggesties die in de tekst gedaan worden onrealistisch: - Onder akkerland kunnen de normen hoger zijn dan onder grasland. Omzetten in grasland is echter geen oplossing. Grasland is alleen rendabel als dat wordt gebruikt voor beweiding. Net de Natura 2000 regels voorkomen dat melkveehouderij (als dé grote gebruiker van grasland) kan uitbreiden. Deze tegenstelling wordt in het rapport ten onrechte niet geconstateerd en er wordt geen oplossing geboden voor behoud of uitbreiding van grasland. PS: Nog daargelaten dat grasland ook andere omgevingsvoordelen heeft. Zo wordt bijvoorbeeld ook de oppervlakkige afspoeling van regenwater beter geremd en legt grasland veel CO2 vast.

Antwoord

De kwaliteit van het habitatype is grotendeels afhankelijk van maatregelen in de intrekgebieden. In het beheerplan is het intrekgebied benoemd voor dit habitatype. Maatregelen binnen deze intrekgebieden worden nog niet benoemd. In een vervolgstudie en in overleg met eigenaren wordt bepaald welke maatregelen waar nodig en mogelijk zijn. Deze beheerplanperiode wordt daarvoor benut.

Conclusie: Plantekst is niet gewijzigd.

Vraag 21: Aanwijzing kalktufbronnen (hoofdstuk 3)

Mocht de Provincie de bescherming met intrekgebieden toch willen doorzetten dan zijn de suggesties die in de tekst gedaan worden onrealistisch: - Uit de jarenlange ervaring met Duurzaam Schoon Grondwater (DSG, project van WML) en Slim Bemesten blijkt dat de nitraatverliezen ook binnen de akkerbouw verteruggedrongen kunnen worden. Daarbij is wel een adequate begeleiding van agrariërs gewenst. De kosten daarvoor (ca 4000 a 5000 euro per agrariër per jaar) horen dan thuis in de beheerplankosten. Ook hier schiet het plan te kort.

Antwoord

De kwaliteit van het habitatype is grotendeels afhankelijk van maatregelen in de intrekgebieden. In het Natura 2000-plan is het intrekgebied benoemd voor dit habitatype. Maatregelen binnen deze intrekgebieden worden nog niet benoemd. In een vervolgstudie en in overleg met eigenaren wordt bepaald welke maatregelen waar nodig en mogelijk zijn. Deze beheerplanperiode wordt benut om daar inzicht in te krijgen. Vervolgens zullen in samenspraak met de eigenaren in de intrekgebieden, maatregelen worden uitgevoerd.

Conclusie: Plantekst is niet gewijzigd.

Vraag 22: Aanwijzing kalktufbronnen (hoofdstuk 3)

Mocht de Provincie Limburg ondanks alles toch van mening zijn dat voor een beperkt aantal hectares beperkende regels voor bemesten nodig zijn vanuit de optiek van nitraat, dan zal dit betekenen dat de kosten daarvoor meegenomen moeten worden. In beginsel zal als er niet bemest kan worden geen (rendabele) agrarische activiteit meer mogelijk zijn. Dit betekent dat per hectare rekening gehouden moet worden met een kostenpost van circa 75.000 euro. Ook deze kosten zijn ten onrechte niet meegenomen. Ook op dit punt schiet het plan te kort. We willen - samen met de

Stichting Natuur inclusieve landbouw - graag met u van gedachten wisselen hoe voor de gronden waarvoor dit onontkoombaar is boervriendelijke nitraat reducerende maatregelen opgepakt en gefinancierd kunnen worden.

Antwoord

De kwaliteit van het habitatype is grotendeels afhankelijk van maatregelen in de intrekgebieden. In het beheerplan is het intrekgebied benoemd voor dit habitatype. Maatregelen binnen deze intrekgebieden worden nog niet benoemd. In een vervolgstudie en in overleg met eigenaren wordt bepaald welke maatregelen waar nodig en mogelijk zijn. Deze beheerplanperiode wordt daarvoor benut. Eventuele schade dient per individueel geval te worden beoordeeld. Mocht uit zo een beoordeling naar voren komen dat de Provincie de schade dient te vergoeden, dan is voor zulke gevallen een budget beschikbaar, namelijk onder de PAS herstelmaatregelen eerste tijdvak.

Conclusie: Plantekst is niet gewijzigd.

Vraag 23: Knelpunt stikstofdepositie (hoofdstuk 3)

In het beheerplan wordt de suggestie gewekt dat stikstofdepositie een groot probleem is. Dat is onjuist. Het gaat hier om een gebied waar de depositie gemiddeld onder de Kritische Depositie Waarde ligt. Bovendien is blijkens informatie van het RIVM in dit gebied circa 70% van de depositie afkomstig uit het buitenland. Die notie ontbreekt in het stuk.

Antwoord

De kritische depositiewaarde (KDW) van het habitatype Vochtige alluviale bossen (1867 mol/ha/jaar) wordt inderdaad niet overschreden. De atmosferische stikstof vormt geen knelpunt. Wel speelt eutrofiëring van het toestromende grondwater en de riooloverstorten een belangrijke rol. En ook verdroging kan leiden tot het vrijkomen van grotere hoeveelheden stikstof en fosfor met als gevolg een toename aan veruigingssoorten als Grote brandnetel.

De buitenlandbijdrage aan de stikstofdepositie in Noorbeemden & Hoogbos is inderdaad aanzienlijk. In de landelijke berekeningen is ervan uitgegaan, dat in het buitenland maatregelen worden genomen om de emissies te beperken in overeenstemming met de NEC-richtlijn. Op die aanname bestaat geen garantie; de naleving ervan is een kwestie van de EU en de lidstaten. De Provincie Limburg heeft hierop bestuurlijk weinig invloed en kan ook materieel weinig doen: het financieren van emissiebeperkende maatregelen in buurlanden is geen optie, zolang Nederland zelf nog een netto-stikstofexporteur is. In het aanvullende stikstofbeleid kan bezien worden of via incidentele bijdragen buitenlandse piekbelasters met een groot effect op de Limburgse Natura2000-gebieden tot bedrijfsaanpassingen kunnen worden gebracht.

In hoofdstuk 3.3.1 bij Vochtige alluviale bossen-beekbegeleidende bossen knelpunt 1 stikstofdepositie verwijderen en het knelpunt 12 vermessing toevoegen.

Conclusie: Plantekst is gewijzigd.

Vraag 24: Knelpunt Run off (hoofdstuk 3)

Verder wordt gewezen op run off. De maatregelen daarvoor zullen in het gebied worden getroffen. Toch willen we wijzen op de denkfouten die o.i. op dit punt gemaakt worden: Afspoeling van vruchtbare grond met nutriënten is de afgelopen decennia sterk teruggedrongen. De erosieregels (zoals die nu onderdeel vormen van het GLB) hebben daarvoor gezorgd. Dit komt dus alleen nog sporadisch voor.

Antwoord

Uit onderzoek van Antea Group (2018) blijkt dat oppervlakkige afspoeling op 4 punten in het gebied nog voor problemen zorgt. Dat neemt niet weg dat er al veel winst is behaald door het stellen van erosieregels. Desalniettemin drukken de 4 locaties wel op de kwaliteit van het habitatype. Voor deze 4 locaties worden dan ook maatregelen voorgesteld.

Conclusie: Plantekst is niet gewijzigd.

Vraag 25: Knelpunt Run off (hoofdstuk 3)

Verder wordt gewezen op run off. De maatregelen daarvoor zullen in het gebied worden getroffen. Toch willen we wijzen op de denkfouten die o.i. op dit punt gemaakt worden: De suggestie wordt gewekt dat oppervlakkige afspoeling met nutriënten ook een probleem vormt. Drijfmest / dierlijke mest wordt direct ondergewerkt en op grasland via zodebemesting toegepast. Daardoor spoelen bij regenbuien vrijwel geen nutriënten uit.

Antwoord

Uit onderzoek van Antea Group (2018) blijkt dat oppervlakkige afspoeling op 4 punten in het gebied nog voor problemen zorgt. Dat neemt niet weg dat er al veel winst is behaald door het stellen van erosieregels. Desalniettemin drukken de 4 locaties wel op de kwaliteit van het habitatype. Voor deze 4 locaties worden dan ook maatregelen voorgesteld.

Conclusie: Plantekst is niet gewijzigd.

Vraag 26: Knelpunt Run off (hoofdstuk 3)

Verder wordt gewezen op run off. De maatregelen daarvoor zullen in het gebied worden getroffen. Toch willen we wijzen op de denkfouten die o.i. op dit punt gemaakt worden: Wel onderkennen we dat de klimaatverandering kan leiden tot flinke regenbuien. Wateroverlast wil de landbouw voorkomen. Daarom is de LLTB samen met WL, gemeenten, provincie en terreinbeheerders een project gestart om het remmen en vasthouden van water te stimuleren. Ambitie is om 10 mm extra te bergen. Het is verstandig hier in het beheerplan aandacht aan te besteden als een lijn die al loopt.

Antwoord

Vanuit de bestrijding van de effecten als gevolg van klimaatverandering onderschrijven wij de noodzaak om gezamenlijk met verschillende partijen regenwater te bergen. Het project waar de LLTB naar refereert heeft echter geen directe relatie met het Natura 2000-gebied Noorbeemden & Hoogbos en instandhoudingsdoelen.

Conclusie: Plantekst is niet gewijzigd.

Vraag 27: Afstemming België (hoofdstuk 2)

Terecht wordt in het plan opgemerkt dat het gaat om Europese natuur, die in dit geval letterlijk grensoverschrijdend is. Maar nergens blijkt dat over strategie en aanpak afstemming met België heeft plaatsgevonden en wat dit oplevert. De habitattypes in het aangrenzende gebied in de Voerstreek (Vlaanderen) zijn hetzelfde en wederzijds zal er beïnvloeding zijn, zowel via lucht als water, en is (recreatief) gebruik van het totale gebied van belang. Het is onbegrijpelijk dat Limburg (c.q. Nederland) hier als een eilandje opereert. Het beheerplan is hiermee kwalitatief onvoldoende.

Antwoord

In het aangrenzende Belgische deel Altenbroek van het Natura 2000-gebied worden al op grote schaal maatregelen getroffen. De maatregelen die in dit Natura 2000-plan zijn opgenomen sluiten aan op de maatregelen die Natuurpunt in het Belgische Altenbroek uitvoert.

In plantekst de relatie met de Natura 2000 over de grens met België is leggen en aangeven dat de voorgestelde maatregelen aansluiten op hun maatregelen.

Conclusie: Plantekst is gewijzigd

Vraag 28: Algemeen toonzetting landbouw

Tenslotte heeft de toonzetting ons zeer verbaasd en zijn we teleurgesteld. Landbouw wordt hier weggezet als een grote probleemveroorzaker (nitraat, stikstof, run off), terwijl het hier gaat om een zeer extensief gebied. De opmerkingen lijken meer te maken te hebben met meningen dan met feitelijk onderbouwde cijfers. Nergens is ook waardering te vinden voor de vele inspanningen die de sector al verricht heeft: 65% ammoniakreductie; nitraatbelasting die is teruggedrongen van 300 tot 400 mg naar 80 mg en inzet op nog lager; inspanningen om wateroverlast te voorkomen en oppervlakkige afstroming te voorkomen. Deze toonzetting en gebrek aan waardering maakt dat de verstandhouding tussen landbouwsector en overheid onder druk staat. Wij betreuren dat.

Antwoord

Het Natura 2000-plan beschrijft niet wat er wel goed gaat en dat reeds genomen inspanningen al tot verbeterde situaties hebben geleid. Uitgangspunt van het Natura 2000-plan is de opgave die er vanuit de EU ligt, vertaald naar de Wet Natuurbescherming waarin Nederland en Limburg een verantwoordelijkheid hebben voor het realiseren van de Natura 2000-doelen voor het gebied zoals deze zijn geformuleerd in het aanwijzingsbesluit. Ondanks allerlei inspanningen ondervinden instandhoudingsdoelstellingen nog altijd negatieve effecten, ook van buiten het gebied. In het Natura 2000-plan worden deze benoemd opdat er maatregelen kunnen worden getroffen om de kwaliteit en kwantiteit van de habitattypen en leefgebied op orde te krijgen zodat er gewerkt kan worden naar een duurzame instandhouding van de doelen.

Conclusie: Plantekst is niet gewijzigd.

Deel C: Bestuurlijke reactie op ontwerp Natura 2000-plan Noorbeemden & Hoogbos

Aan de Vereniging Natuurmonumenten, de gemeente Eijsden-Margraten en Waterschap Limburg is een bestuurlijke reactie gevraagd om in te stemmen met uitvoering van de (wijzigingen en toevoegingen in de) instandhoudingsmaatregelen van het Natura 2000-plan Noorbeemden & Hoogbos. Daaruit komen naast tekstuele verbeteringen de volgende aandachtspunten naar voren in verband met de vaststelling en uitvoering van het plan:

1. Waterschap Limburg

Vraag 1: Het in beeld brengen van de beekgradiënt van de Noor (maatregel 161.Oz.159).

Dit is opgenomen in het reguliere werk van het waterschap en is recent uitgevoerd.

Antwoord

Prima dat dit al is uitgevoerd, zeker in het kader van het vervolgonderzoek met betrekking tot de insnijding door de Noor.

Conclusie: Plantekst is niet gewijzigd.

Vraag 2: Het in beeld brengen van bronmaatregelen voor een goed werkend watersysteem van de Noor.

Hierin vervult het waterschap een adviserende en stimulerende rol onder de inhoudelijke en financiële verantwoordelijkheid van Provincie Limburg. Met betrekking tot de overstorten is overleg geweest tussen het waterschap en de gemeente Eijsden-Margraten en vervolgens ook tussen Provincie Limburg en gemeente Eijsden-Margraten. Op dit moment worden metingen verricht aan gemeentelijke riooloverstort op de Noor, om zo meer inzicht te krijgen over de actuele situatie.

Antwoord

Klopt, het Waterschap Limburg vervult inderdaad hierin een adviserende en stimulerende rol onder de verantwoordelijkheid van de provincie.

Conclusie: Plantekst is niet gewijzigd.

Vraag 3: Hoofdstuk 5, maatregel 161.Oz.1058 (onderzoek Noor)

Hierin vervult het waterschap een adviserende en stimulerende rol onder de inhoudelijke en financiële verantwoordelijkheid van Provincie Limburg.

Antwoord

klopt. In de bestuurlijke brief staat ook aangegeven dat de provincie hierin het voortouw neemt.

Conclusie: Plantekst is niet gewijzigd.

Vraag 4: Hoofdstuk 7 toetsing huidig gebruik/vergunningverlening

Verder zullen wij rekening houden met de vrijstellingsregels en -voorwaarden opgenomen in het onderdeel 'Huidig gebruik'. Bestaande activiteiten in het betreffende gebied zijn geïnventariseerd, beoordeeld op effect en eventuele vergunningplicht en conform wens van het waterschap opgenomen in het beheerplan.

Antwoord

Prima

Conclusie: Plantekst is niet gewijzigd.

2. De gemeente Eijsden-Margraten

Vraag 1: Meewerken aan handhavingstaken

Uitvoering geven aan de handhavingstaken, in het bijzonder ook gericht de handhavingsprioriteiten uit par.5.2 van het ontwerp Natura 2000-plan, voor zover deze handhavingstaken tot onze bevoegdheid behoren.

Antwoord

Prima

Conclusie: Plantekst is niet gewijzigd.

Vraag 2: Het terugdringen van het aantal riooloverstorten op de Noor.

In overleg met de provincie Limburg de overstorten van de rioolvoorziening in het noordal monitoren en waar nodig beperken om de geformuleerde doelstelling te bereiken.

Antwoord

Prima

Conclusie: Plantekst is niet gewijzigd.

3. De Vereniging Natuurmonumenten

Vraag 1: Andere invulling geven aan maatregel 161.H.842

Tussen de brief van 27 maart 2020 en nu heeft met enige regelmaat overleg plaatsgevonden met de planschrijver van het ontwerp N2000 beheerplan. Naar aanleiding van onze zienswijze hebben wij vooral gesproken over onderdeel e (verdroging door drainages in de flanken). Deze maatregel is positief door uw organisatie ontvangen en ook voor Natuurmonumenten kansrijk in de uitvoering. De maatregel kan binnen het grondbezit van NM worden uitgevoerd, heeft aantoonbare te verwachten meerwaarde (op basis van onderzoek van RHDHV voor met de titel Beheer & inrichtingsadvies Altembroeck/Noorbeemden van 27 september 2019) en

kan op korte termijn gestart worden. In overleg met Natuurpunt - net aan de andere kant van de landsgrens – bleek dat zij een projectsubsidie hebben gekregen voor een inrichting van terreinen op Altembroeck direct aansluitend aan het N2000 gebied. Deze inrichtingsvoorstellen zijn mee te nemen in het nadere onderzoek ten aanzien van het verwijderen van de drainages uit de flanken in de Noorbeemden. Natuurmonumenten heeft het initiatief genomen om RHDHV – op basis van een gezamenlijke opgestelde vraagstelling – aanvullend onderzoek te gunnen om de drainages op te sporen, de te nemen maatregelen te omschrijven en vervolgens te laten uitvoeren. Op deze manier willen wij proactief, waar wij dat kunnen, meewerken aan instandhoudingsdoelen en uitvoering geven aan 161.H.842.

Antwoord

Er is inderdaad onvoldoende ingegaan op de problemen van de verborgen drainagebuizen in de grond. Wij onderkennen het knelpunt van deze drainagebuizen en de verdrogende werking hiervan op de habitattypen kalktufbronnen en vochtige alluviale bossen. In het Natura 2000-plan zal een kennisleemte bij beide habitattypen worden toegevoegd die dit probleem beschrijft en er wordt een maatregel opgenomen om de drainagebuizen op te sporen en te verwijderen, met inachtneming van de aanwezige ecologische en landschappelijke waarden. In hoofdstuk 3 drainage bij het knelpunt verdroging en bij de kennisleemten het onderzoek benoemen naar verborgen drainage bij de habitattypen Kalktufbronnen en Vochtige alluviale bossen.

Conclusie: Plantekst is gewijzigd.

Vraag 2: Maatregel 161.H.843 biedt soelaas indien piekafvoeren in de Noor worden voorkomen.

T.a.v. deze maatregel hebben wij in onze zienswijze onder a en e opmerkingen gemaakt. De huidige staat van onderzoek maakt duidelijk dat het aanbrengen van deze materialen alleen niet voldoende soelaas biedt om insnijding te voorkomen. Belangrijker is dat piekbelastingen bovenstrooms te voorkomen zodat de aangebrachte materialen blijven liggen en ook kunnen functioneren. Zonder deze overige maatregelen kan Natuurmonumenten niet instaan voor het goed uitvoeren van de maatregelen. Mocht invulling worden gegeven aan de gevraagde onderdelen van e uit de brief dan kan in overleg bekeken worden (conform vragen bij deel a van de brief) wie, wanneer en met welke maatregelen en middelen aan zet is om de instandhoudingsdoelstellingen te realiseren. In principe staan wij niet negatief tegenover uitvoering van de maatregel op eigen terrein maar dan moeten er garanties zijn voor de uitvoering van maatregelen ter voorkoming van de piekbelasting.

In het verlengde van het genoemde onderzoek van RHDHV hebben wij ook gevraagd om met de opgedane kennis van lokale drainages in de Noorbeemden een advies te geven voor de aanvullende maatregelen om piekbelastingen te voorkomen.

Antwoord

Er is urgentie om verdere insnijding van de Noor te voorkomen. Hiervoor is het

voorkomen van piekafvoeren bovenstrooms in de Noor belangrijk. Daarom is er ook al vervolgonderzoek opgestart in samenspraak tussen Waterschap Limburg, de provincie en Natuurmonumenten om meer duidelijkheid te krijgen over de invloed van de insnijding van de Noor op de habitattypen. Die urgentie/prioriteit zal nader in het Natura 2000-plan aangeduid worden, door dit expliciet als kennisleemte (L4) op te nemen in het plan. Ook het knelpunt/kennisleemte drainage is expliciet in het Natura 2000-plan opgenomen.

Conclusie: Plantekst is gewijzigd

Deel D: Ambtelijke wijzigingen

Er zijn enkele tekstuele wijzigingen doorgevoerd in het Natura 2000-plan. Deze zijn ter verduidelijking, ter actualisering van de bestaande teksten zonder het wijzigen van de inhoud van het plan. Verder zijn er de volgende ambtelijke wijzigingen doorgevoerd t.o.v. Ontwerp Natura 2000-plan Noorbeemden & Hoogbos:

- Toegevoegd Hoofdstuk 2.4 Samenhang met de stikstofaanpak en andere provinciale beleidsontwikkelingen. Zowel in het hoofd- als in het kernrapport.
- Hoofdstuk 3.2 Natuurwaarden en ecologische relaties: geüpdatet naar aanleiding van nieuwe informatie en onderzoekgegevens.
- Hoofdstuk 7.5.2 Landbouw, hoofdstuk 7.5.11 Beweiden en bemesten voor landbouwkundig gebruik in hoofdrapport en hoofdstuk 7.2 in het kernrapport. De tekst m.b.t. huidig gebruik beweiden en bemesten is aangepast, geactualiseerd n.a.v. het advies van de commissie Remkes en aansluitende beleidsafspraken op rijks- en provinciaalniveau.
- Bijlage 5 maatregelenkaarten. Enkele kaarten met maatregelen toegevoegd naar aanleiding van de inspraak en bestuurlijke reactie.

Deel E: Overzicht inspraak- en bestuurlijke reacties

Ingekomen datum	Ingediend door	Registratienummer	Plangebied
<i>Inspraak</i>			
27-3-2020	De Vereniging Natuurmonumenten	55694	Noorbeemden & Hoogbos
14-4-2020	LLTB	59071	Noorbeemden & Hoogbos
25-3-2020	Bedrijf 1	54820	Noorbeemden & Hoogbos
<i>Bestuurlijke reactie</i>			
29-5-2020	Waterschap Limburg	68992	Noorbeemden & Hoogbos
7-9-2020	De Vereniging Natuurmonumenten	91795	Noorbeemden & Hoogbos
7-9-2020	Gemeente Eijsden-Margraten	91858	Noorbeemden & Hoogbos

www.limburg.nl